

Njegove pesmi so izvečine lirske, nekaj izvirnih in nekaj prevedenih. Prevajal je največ iz Schillerja. Pa tudi Claudiusa, Seidela in Goetheja ¹⁾ je prestavljal.

Njegove izvorne pesmi so resnega, razmišljajočega značaja. On je vedno pesnikujoč filozof. Zato so njegove pesmi dostikrat precej trde. Za vzgled njegove lirike bodi ta - le pesem:

Prijatlam.

Ime in sreča moja znana,
prijatli moji, vam je, menim;
sedim tu v hribih Gorotana
in tiho zdihvam med jelenim. (!)

Serce mi gorko v persih terka,
moj duh spoznanju se daruje,
oko lepote rožic serka,
uho se k petju obrazuje.

Te boljiga moža ²⁾ lastnosti,
veste, so me iz Krajne zgnale:
Od nekdanj rade so grenkosti
blageji duš se napijále.

Sem želim dragi domačiji
množiti čast, dajati hvalo;
sem upal prvi beračiji (!)
stanú odločen biti kmalo.

Drugač so moje pota bile,
nameni v prah so se vernili;
kar persi gorko so vošile,
bogovi neso dovolili.

Ime scer je že oznanvalo,
de lepih solnc ne bodem gledal,
levično se je perkazalo
mi znamnje, bom povedal.

Ter se ne čudim v svoj' samoti,
de daleč sem od vas, Ljubljanci;
morbit viharjev sem togoti
menj prost, ko vi, moj' dragi znanci!

umrl g. Jerič, ki je bil glavni urednik pri „Slovincu“, in njemu je bil Močnik rokopisa izročil. Rokopisa sta se najbrže izgubila med zapuščino in papirji g. Jeriča. Škoda je zlasti radi epopeje „Katoliška Cerkev“, ker jo je pesnik veliko let sestavljal in pozneje večkrat pilil. Primerka seve ne morem objaviti, ker se ni nič ohranilo.

¹⁾ Preložil je precej dovršeno „Erlkönig“.

²⁾ Tu misli na špirituala Slomška, katerega je že v življenju spoštoval kot svetnika.

Pesmi je zlagal v svoji samoti v Zgornji Pleši. Zato so tožnega značaja, po nekodi precej pikre. Pozneje v Št. Mohoru mu niso opravila dala, da bi bil še zlagal pesmi.

Njegove pesmi so sodili različno. Že Prešeren mu je posvetil puščico:

Kako bi neki sladke pel lesnjičnjak?
Kako bi neki prave pel levičnjak?

A Prešeren tudi drugim ni prizanesel, ki so bili boljši pesniki nego Levičnik.

R. Perušek pravi o njem v „Kranjski Čbelici“: „Jezik njegovih pesmij teče gladko in dikcija je plemenita.“

Levec pa piše v „Zvonu“ 1883, 6. zv. to-le: „Pokojnik je še v časih, ko se je malokdo menil za slovenski jezik, gojil gorko ljubezen do njega, dasi ni bil prijatelj javnosti ter ni svetu izročal produktov svojega duha. Delal je sam zase iz veselja do pesništva.“ . . . „Njegove pesmi ne dosežajo niti Kastelčevih, pa vendar niso najslabše, kar jih je objavila „Čbelica“.“

Priznati mu moramo pesniški talent, dasi ni tankočuteč lirik, ampak bolj objektivno opazovavec. Tudi čustvo, katero hoče opeti, najprej objektivira in je potem kot objekt opesni. Ker ni imel dobrih in vzornih učiteljev — Koseskega je posnemal — je zastajal v obliki. Pomisliti pa moramo, v kateri dobi je pesnil, in potem ga bomo drugače sodili. Prešerna seve ni mogel doseči, ker le jeden je Prešeren. Pa tudi premalo pesmij imamo priobčenih od njega, da bi ga mogli po vrednosti oceniti.

Tudi kraj, kjer je živel, moramo vpoštovati. Razven dveh let je bil vedno med trdimi Nemci, kjer je malokdaj čul slovensko besedo. Hvaležni mu moramo biti, da je v tisti dobi in v takih razmerah toliko storil za slovenski jezik. Že v njegovih lirskih pesmih se kaže, da je bolj epik. Toda obe epski pesmi sta se nam izgubili, zato ga sedaj več ne moremo objektivno oceniti kot epika. Zadnjemu Čbeličarju pa bodi za njegovo delovanje v pesništvu in v pravi prosveti hvaležen spomin!